

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ยุทธศาสตร์ชาติ ปี (พ.ศ. 2560–2579) เกิดจากความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มีสภาพปัญหาอันเป็นที่มาของแนวคิด การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่ การพัฒนาประเทศชาติความต่อเนื่อง มีแผนพัฒนาและยุทธศาสตร์ที่หลากหลาย การจัดสรรและการใช้งบประมาณแบบแยกส่วน นำไปสู่การจัดทำกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579) กำหนดอนาคตของประเทศภายใต้วิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูงและสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ ประเทศไทย 4.0 เป็นความมุ่งมั่นที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ “Value-Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” ซึ่งในปัจจุบันยังติดอยู่ในโมเดลเศรษฐกิจแบบ “ทำมาก ได้น้อย” ต้องการปรับเปลี่ยนเป็น “ทำน้อย ได้มาก” การขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างน้อยใน 3 มิติสำคัญ คือ เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และเปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น (พรชัย เจตตามาน และคณะ, 2559, หน้า 2)

การศึกษา 4.0 (Education 4.0) เป็นการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ทุกหนทุกแห่งบนโลกนี้มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ มาตอบสนองความต้องการของสังคม ซึ่งการเรียนการสอนในปัจจุบันยังคงห่างไกลในหลาย ๆ มิติ เช่น ไม่เคยสอนให้ผู้เรียนได้คิดเอง ทำเอง ส่วนใหญ่ยังคงสอนให้ทำโจทย์

แบบเดิม ๆ ผู้เรียนเริ่มไม่รู้จักสังคม ส่วนใหญ่จะใช้เวลาในโลกออนไลน์ ไปกับเกมส์ การช้อปปิ้ง การแชต เฟสบุ๊ก ไลน์ และอินสตราแกรม ส่วนใหญ่เป็นสังคมมายา ซึ่งเทคโนโลยีไม่ได้ผิดแต่เหรียญมีสองด้าน เทคโนโลยีก็เช่นกันจะนำไปใช้ในด้านใดให้เกิดประโยชน์เป็นความยากและท้าทายของผู้ที่ต้องทำหน้าที่สอนในยุคนี้ เพราะการเรียนการสอนในยุค 4.0 ต้องปล่อยให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ปล่อยให้กล้าคิดและกล้าที่จะผิด แต่ทั้งหมดก็ยังคงต้องอยู่ในกรอบที่สังคมต้องการหรือยอมรับได้ ไม่ใช่ว่าเก่งจริงและคิดสร้างสรรค์อะไรใหม่ ๆ ได้ แต่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม

ขาดคุณลักษณะ ความรับผิดชอบ และความดี โดยที่ปัจจัยหลักของการใช้เทคโนโลยี ที่เกิดความคุ้มค่า ควรยึดหลักการ ดังนี้ 1) การใช้อินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการค้นหาความรู้ ซึ่งถือเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญ ดังนั้นทางการศึกษา ต้องสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ง่าย มากกว่ามองอินเทอร์เน็ตเป็นผู้ร้าย แล้วกลัวว่าผู้เรียนจะใช้อินเทอร์เน็ตไปในทางที่ไม่ดี ไม่สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้

2) ความคิดสร้างสรรค์ เป็นพรสวรรค์สำหรับบุคคล หลักสูตร การเรียนการสอน ควรจะเปิดให้โอกาสให้ผู้เรียนกล้าที่จะคิดนอกกรอบหรือต่อยอดจากตำราเรียน

3) การปฏิสัมพันธ์กับสังคม เพื่อที่จะสามารถตอบสนองของความต้องการของสังคม และทำงานร่วมกันในสังคมได้ ควรมีโอกาสที่สนับสนุนการทำงานแบบเป็นกลุ่ม หรือเป็นทีม ปัจจัยดังกล่าวถ้าทำได้ดีการศึกษา 4.0 จะสามารถสร้างและพัฒนาคน ให้สามารถค้นหาความรู้ต่าง ๆ มาปะติดปะต่อและประยุกต์เข้ากับงานที่ทำ สามารถต่อยอดและพัฒนาได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560, หน้า 3-4)

การศึกษา เป็นรากฐานและเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการส่งเสริมและพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านวัฒนธรรมของประเทศ อันจะเห็นได้จากการกำหนด วิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศให้ประเทศไทยมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยยุทธศาสตร์ ประเทศไทย 4.0 ซึ่งเป็นยุคที่ประเทศต้องขับเคลื่อนด้วยศักยภาพของคนที่มีความสามารถ พัฒนานวัตกรรมอันเกิดจากการทำงานตามบริบทของการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความทัดเทียมกับศักยภาพของคนในประเทศที่ได้พัฒนาแล้ว จึงจะรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจในรูปแบบของการพัฒนา รั้งสรรค์นวัตกรรมต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ และการแข่งขันในเวทีโลก การศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญ ที่จะสร้างบุคลิกภาพของคนไทยให้มีศักยภาพความเป็นผู้นำ และมีความสามารถตามที่ รัฐบาลคาดหวังไว้ เพราะคนไทยได้ถูกบ่มเพาะพัฒนาศักยภาพผ่านระบบการศึกษา

ตั้งแต่วัย 3 ขวบ จนจบมหาวิทยาลัยในระดับปริญญาตรี ต้องใช้เวลาถึง 19 ปี นับเป็นช่วงเวลาถึง 1 ใน 3 ของอายุวัยทำงาน การพัฒนาการศึกษาจึงต้องทำความเข้าใจกับเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างถ่องแท้จึงจะกำหนดทิศทางการพัฒนาได้ตรงเป้าหมาย ส่งผลสำเร็จได้โดยใช้เวลาไม่นาน แต่ถ้าไม่เข้าใจเป้าหมายอย่างลึกซึ้งและไม่มีทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจนจะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ (ศักดิ์สิน โรจน์สราญรมย์, 2561, หน้า 11)

การเตรียมการศึกษาเพื่อก้าวเข้าสู่ไทยแลนด์ 4.0 มีปัจจัยหลายอย่างที่ต้องคำนึงถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งยังมีบุคลากรทางการศึกษาอีกจำนวนมากที่ยังติดอยู่ในระบบ 1.0, 2.0 และ 3.0 ซึ่งการพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้เริ่มปฏิรูปการศึกษาโดยได้กำหนดนโยบาย 2 ภาษา (Bilingual Policy) และสร้างทักษะด้านวิชาชีพ เพื่อเศรษฐกิจเชิงอุตสาหกรรมและมีการพัฒนาความสามารถด้านการศึกษา จัดให้มีโรงเรียนการคิดวิเคราะห์ (Thinking School) โดยหลักการสำคัญ คือ การใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาของการศึกษาการใช้วิทยาศาสตร์เพื่อศึกษาเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ การใช้คณิตศาสตร์เพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญา ด้านการคิด การใช้เหตุผล และหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ และการเตรียมการศึกษาจะต้องมีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน จัดหลักสูตรสถานศึกษาให้ครอบคลุมคนทุกกลุ่ม พร้อมทั้งปรับปรุงตำราให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งยังมีครูผู้สอนเพียงร้อยละสองเท่านั้นที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาว่าเป็นอย่างไรร่างที่ควรจะต้องดำเนินการคือการปรับปรุงตำราเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ต้องเปลี่ยนระบบการประเมินเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา โดยเฉพาะการคิดเป็น วิเคราะห์เป็นตามทักษะในศตวรรษที่ 21 และการปรับการอบรมครูให้ตรงกับความต้องการในการนำความรู้ไปใช้ และการพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถสร้างนวัตกรรมเพื่อนำไปใช้ ต้องดำเนินการควบคู่ไปด้วยกัน (เพชฌัญญู กิจระการ, 2559, หน้า 9)

การศึกษาเป็นกลไกในการพัฒนา ส่งเสริมและปลูกฝังแนวความคิดให้กับพลเมืองและเยาวชนของชาติซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญของสมรรถนะ ความสามารถในการแข่งขันระยะยาว (Long Terms Competitiveness) ที่เป็นข้อต่อหลักและบริบทที่สำคัญของการออกแบบ ภายใต้การขับเคลื่อนของการปฏิรูปการศึกษาเพื่อการพัฒนาอันเชื่อมโยงกับมนุษย์และสังคม ในพลวัตของการก้าวผ่านจากศตวรรษที่ 20 (20st Century) สู่ศตวรรษ

ที่ 21 (21st Century) และจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกทั้งภาคส่วนยุโรป อเมริกา จีน และญี่ปุ่น ได้ส่งผลกระทบต่อสังคมไทย ด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมือง และการศึกษา ซึ่งกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงที่ประจักษ์และชัดเจนอันถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นปัจจัยของการเปลี่ยนผ่าน คือปฏิวัติ Arab Spring ผ่านการใช้ Social Media ศตวรรษที่ 21 กลายเป็นโจทย์สำคัญสำหรับในหลาย ๆ เรื่อง ทั้งนี้เนื่องจากทุกฝ่ายมองเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนมากขึ้นจากอดีต จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนบริหารจัดการที่ดี เพราะการก้าวหน้าที่ช้าจะทำให้ตกขบวนและเสียโอกาส ซึ่งการจัดการศึกษาเป็นอีกประเด็นสำคัญนอกจากจะต้องก้าวทันความเปลี่ยนแปลงแล้วยังจะต้องเป็นกลไกเพื่อการขับเคลื่อนภาคส่วนอื่น ๆ ให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ความเปลี่ยนแปลงด้วย การปฏิรูปการศึกษาและการจัดการเรียนรู้จึงเป็นโจทย์สำคัญทุกภาคส่วน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดำเนินการและจะสำเร็จได้ก็ต้องผ่านกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ พร้อมรับมือกับความท้าทายความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งทักษะสำคัญสำหรับคนยุคศตวรรษที่ 21 และการเป็นไทยแลนด์ 4.0 ดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการ (Management) การมีทุนมนุษย์ (Human Capital) ที่มีประสิทธิภาพที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษาต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560, หน้า 10)

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคน ที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคม และประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด และเนื่องจากแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับเดิมได้สิ้นสุดลง กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ขึ้น เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้อง

กับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 1)

ดังนั้นการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างและเตรียมเยาวชนของชาติ เพื่อเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งการจัดการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงทักษะจากกระบวนทัศน์แบบดั้งเดิมไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ มีความยืดหยุ่น สร้างสรรค์ ท้าทาย และซับซ้อน เป็นการศึกษาที่จะทำให้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ความสามารถมีทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม การสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเหมาะสม และมีคุณสมบัติสอดคล้องกับความต้องการในการใช้กำลังคนของประเทศ การศึกษาจึงเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญต่อการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงควรมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพบริบทรอบด้านที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดใหม่ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2557, หน้า 1)

การบริหารจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ตามมาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยยึดหลักการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีความเป็นเอกภาพในด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ ทั้งทางด้านวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และมีอิสระในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาที่จะสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน สามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 6) ต่อมาหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 โดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีคำสั่งให้คณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด กำหนด ยุทธศาสตร์ แนวทางการจัดการศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา

ทุกระดับและทุกประเภท ประสานและส่งเสริมการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย พร้อมทั้งพิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการศึกษา (คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560, 2560, หน้า 17-18)

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม มีหน้าที่ปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาในระดับจังหวัด เพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของจังหวัดนครพนม โดยมุ่งเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานของประชาชนทุกช่วงวัย ทุกกลุ่มเป้าหมาย เพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ พัฒนากำลังคน ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ และสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วนในสังคมผ่านการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การรับรู้ การยอมรับ และพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมีกรอบทิศทางและเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดนครพนม ที่สนองหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับการสร้างบุคลิกและอุปนิสัยที่ดีงาม (Character Education) สอดคล้องกับแนวคิด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560, หน้า 5) ให้ความเห็นว่าประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติของการพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2579) นโยบายรัฐบาล (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ยุทธศาสตร์และนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ และรองรับกับโครงสร้างประชากร บริบทการจัดการศึกษาของประเทศ และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของกระแสโลกาภิวัตน์ในโลกศตวรรษที่ 21

การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์การศึกษาจังหวัดนครพนม เป็นภารกิจหลักที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และหน่วยงานทางการศึกษาจะต้อง ดำเนินการ เพื่อให้เกิดความสำเร็จเป็นรูปธรรม ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ ประกอบด้วย ภาระของแผนพัฒนาการศึกษาที่มีความชัดเจน ครบถ้วนและครอบคลุม ทุกกลุ่มเป้าหมายและทุกระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาแผนพัฒนา การศึกษาของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนตั้งแต่ระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสาธารณชน การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชน เพื่อสร้าง ความตระหนักให้เห็นความสำคัญ สร้างความรู้ ความเข้าใจ และการนำแผนสู่การปฏิบัติ ที่ชัดเจนแก่ผู้ปฏิบัติทุกระดับ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้จัดทำวิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในจังหวัดนครพนม เพื่อเป็นข้อเสนอที่เหมาะสมในการปฏิบัติตามภารกิจของสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดนครพนม ให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ต่อไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดคำถามการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพการจัดการศึกษา และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในจังหวัดนครพนม เป็นอย่างไร
2. ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษา แห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในจังหวัดนครพนม ประกอบด้วยอะไรบ้าง
3. ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษา แห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในจังหวัดนครพนม ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความสอดคล้อง และเป็นประโยชน์เพียงใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษา และแนวทางการพัฒนาการ จัดการศึกษาตามแผน การศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในจังหวัดนครพนม
2. เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผน การศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในจังหวัดนครพนม

3. เพื่อตรวจสอบ และประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในจังหวัดนครพนม

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ได้ข้อเสนอเชิงนโยบาย ซึ่งจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ประโยชน์ด้านวิชาการ

1.1 ทำให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในจังหวัดนครพนม โดยการวิจัยเชิงนโยบายที่เน้นแหล่งข้อมูลที่หลากหลายตามหลักการสามเส้า (Triangulation of Data source)

1.2 ทำให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในจังหวัดนครพนม ที่สามารถประยุกต์ใช้จากกระบวนการการวิจัยเชิงนโยบาย

1.3 ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในจังหวัดนครพนม

2. ประโยชน์ด้านการประยุกต์ใช้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานภายใต้การกำกับ ดูแล ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนมสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติงานเพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาอื่น ๆ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา โดยการประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษา

2.3 ผู้บริหารในระดับสูงสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579) ในจังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตวิธีการศึกษา

ศึกษาด้วยระเบียบวิธีการวิจัยเชิงนโยบาย (Policy Research) เป็นการใช้สหวิทยาการ กล่าวคือการใช้วิธีการที่หลากหลาย ดังนี้

1.1 การศึกษาเอกสาร (Documentary Study) เป็นการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบาย องค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาการจัดการศึกษา แนวทางการกระจายอำนาจ และการมีส่วนร่วม ภารกิจของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด บริบทของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม หลักการแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงนโยบายเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ทางทฤษฎีเป็นการวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสาร เช่น รายงานการประชุม รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด คู่มือการปฏิบัติการ รายงานผลการประเมินตนเอง แผนปฏิบัติการ ประจำปี 2561 เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการวิเคราะห์โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1.2 การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) เป็นการศึกษาสภาพการจัดการศึกษา และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579) ในจังหวัดนครพนม กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 100 คน ครูผู้สอน จำนวน 100 คน และบุคลากร จำนวน 100 คน ที่ปฏิบัติงานภายใต้การกำกับ ดูแล ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมจำนวน 300 คน

1.3 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ใช้วิธีการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้มีประสบการณ์หรือความเชี่ยวชาญในด้านการจัดการศึกษา และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการบริหารงานด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน

1.4 การศึกษาพหุกรณี (Multi-Case Study) เป็นการศึกษาดูงานการปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่ใกล้เคียง จำนวน 3 จังหวัด ประกอบด้วย สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงาน

ศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ศึกษาธิการจังหวัด จังหวัดละ 1 คน รองศึกษาธิการจังหวัดหรือศึกษานิเทศก์ จังหวัดละ 1 คน รวม 6 คน

1.5 การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 25 คน

1.6 การตรวจสอบและยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ วัตถุประสงค์ เพื่อพิจารณา ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ความสอดคล้อง (Compatibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 คน เพื่อพิจารณาเสนอแนะร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579) ในจังหวัดนครพนม

1.7 การประชาพิจารณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Public Hearing) ประกอบด้วย ศึกษาธิการจังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน รองศึกษาธิการจังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการกลุ่ม จำนวน 8 คน บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดนครพนม จำนวน 20 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 30 คน ครู จำนวน 20 คน พนักงานราชการตำแหน่งครูผู้สอน จำนวน 9 คน ผู้แทน อ.ก.ศ.จ. นครพนม จำนวน 1 คน ผู้แทน กตปน. จำนวน 1 คน ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน บุคคลภายนอก จำนวน 7 คน รวมจำนวน 100 คน

2. ขอบเขตเนื้อหาในการวิจัย มีดังนี้

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางเนื้อหาในประเด็นต่าง ๆ คือ

2.1 ขอบเขตของนโยบาย ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย แนวทางการพัฒนา

2.2 องค์ประกอบของการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579) ได้แก่ 1) การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคม และประเทศชาติ 2) การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 3) การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4) การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความ

เท่าเทียมทางการศึกษา 5) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร
กับสิ่งแวดล้อม 6) การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

3. สถานที่ทำการวิจัย

สถานศึกษาที่ปฏิบัติงานภายใต้การกำกับ ดูแล ของสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดนครพนม

4. ระยะเวลาและแผนในการดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัย ในระหว่างเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2561 ถึงเดือน มกราคม
พ.ศ. 2563 ดังนี้

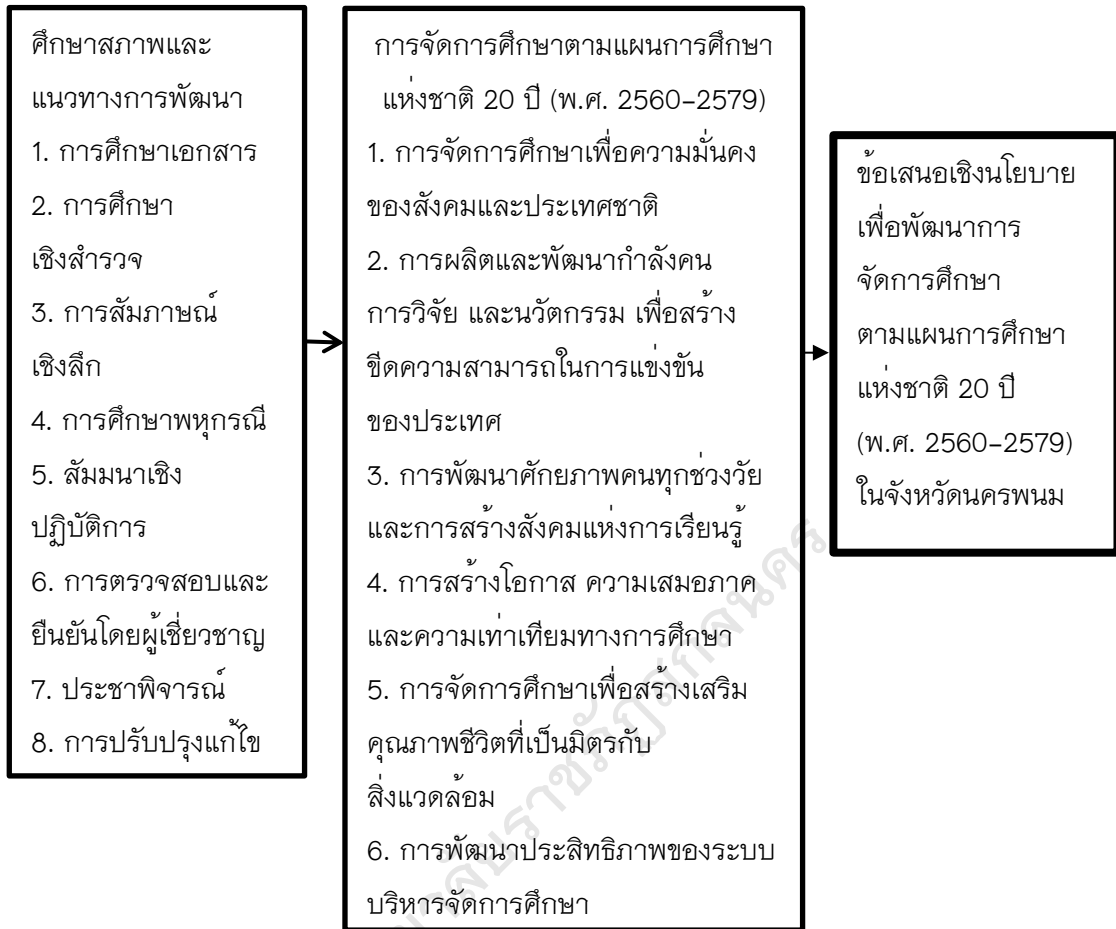
4.1 ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการศึกษา และแนวทาง
การพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)
ในจังหวัดนครพนม (การศึกษาเอกสาร การศึกษาเชิงสำรวจ การสัมภาษณ์เชิงลึก
การศึกษาพหุกรณี) ในเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2561 ถึง พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

4.2 ระยะที่ 2 การจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย (สัมมนา
เชิงปฏิบัติการ) ในเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

4.3 ระยะที่ 3 การตรวจสอบ และประเมินข้อเสนอเชิงนโยบาย
(การตรวจสอบและยืนยัน ประชาพิจารณ์ การปรับปรุงแก้ไข) ในเดือน พฤศจิกายน
พ.ศ. 2562 ถึงมกราคม พ.ศ. 2563

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยข้อเสนอเชิงนโยบาย
เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)
ในจังหวัดนครพนม ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดเบื้องต้นขอเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในจังหวัดนครพนม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย หมายถึง แนวนโยบาย เป้าหมาย และข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางหรือวิธีการที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ในการพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในจังหวัดนครพนม

2. แผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) หมายถึง กรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยทุกช่วงวัยให้เต็มตามศักยภาพ สามารถแสวงหาความรู้

และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ หวังจะขับเคลื่อนภายใต้วิสัยทัศน์ให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษา และเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ด้วยระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะ ที่สอดคล้องกับทบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. การจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579) ในจังหวัดนครพนม หมายถึง การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย แนวทางการพัฒนา และการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ความรับผิดชอบของสถานศึกษาในจังหวัดนครพนม ซึ่งประกอบด้วย

3.1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยในจังหวัดนครพนม มีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พร้อมทั้งให้ได้รับการศึกษา การเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และได้รับการดูแลป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่

3.2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ หมายถึง กระบวนการในการผลิตและการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนในจังหวัดนครพนม มีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจในจังหวัดและสังคมของประเทศ สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาในจังหวัดผลิตผู้เรียนที่มีความเชี่ยวชาญ และเป็นเลิศเฉพาะด้าน พร้อมทั้งเน้นการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

3.3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนในจังหวัดนครพนม มีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะ คุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 พร้อมทั้งมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา

และมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ สถานศึกษาทุกระดับ การศึกษาสามารถจัดกิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพ และมาตรฐาน แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพ และมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ มีระบบ และกลไกการวัด การติดตาม และประเมินผล มีประสิทธิภาพประสิทธิผล ระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐาน พร้อมทั้งครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน

3.4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนในจังหวัดนครพนม ได้รับโอกาส และความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย มีระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การติดตามประเมิน และรายงานผล

3.5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยในจังหวัดนครพนม มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ มีหลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม และการนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ มีการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3.6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา หมายถึง วิธีการและกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา ในจังหวัดนครพนม ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา และทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่บริการ มีกฎหมายและรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษารองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการ กำลังแรงงานของประเทศ มีระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตาม ศักยภาพ

4. สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาภายใต้การกำกับ ดูแล ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน (สช.) สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (พศ.) สถานศึกษาใน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบจ, เทศบาล) สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ (ตชด.) สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สถานศึกษาในสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดนครพนม

5. สภาพการจัดการศึกษา หมายถึง ลักษณะที่ปรากฏอยู่ในการจัด การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นเห็นต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ ที่ถูกกำหนดขึ้นว่าอยู่ระดับใด

6. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษา หมายถึง ข้อเสนอแนะในการ จัดการศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นต่อภารกิจที่กำหนดขึ้นว่าอยู่ระดับใด

7. เกณฑ์พิจารณาในการจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนา การจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในจังหวัด นครพนม ประกอบด้วย

7.1 ความเหมาะสม (Propriety) หมายถึง ระดับความคิดเห็นว่า สมควร, ควรแก่กรณี โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมกับบริบทของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด นครพนม

7.2 ความเป็นไปได้ (Feasibility) หมายถึง ระดับความคิดเห็นว่า สามารถดำเนินไปได้ โดยพิจารณาจากการนำนโยบายสู่การปฏิบัติเพียงพอต่อการ ใช้ ทรัพยากร ระเบียบข้อปฏิบัติ

7.3 ความสอดคล้อง (Compatibility) หมายถึง ระดับความคิดเห็นว่า ไม่ขัดแย้งกัน, พ้อง, ประสาน โดยพิจารณาจากความสอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัด หรือสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

7.4 ความมีประโยชน์ (Utility) หมายถึง ระดับความคิดเห็นว่า ผลที่ได้ตามต้องการ, สิ่งที่เป็นผลดีหรือเป็นคุณ, สิ่งที่มีผลใช้ได้ดีตามที่มุ่งหมาย โดยพิจารณาจากผลดีที่เกิดขึ้นกับหน่วยงาน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

8. การประชาพิจารณ์ หมายถึง กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา ได้แสดงความคิดเห็นโดยมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ในที่นี้หมายถึงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในจังหวัดนครพนม

9. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้ได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบจากการดำเนินงานของสถานศึกษา ภายใต้การกำกับ ดูแล ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา บุคลากรในส่วนราชการ รวมทั้งผู้รับบริการด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร